

สัญญาและการประกอบสร้างข่าวสายอุตสาหกรรมยานยนต์ในหนังสือพิมพ์ไทย

นายพิสันต์ อธิธิวัฒน์กุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-17-5078-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1 22155405

SIGNS AND NEWS CONSTRUCTION IN AUTOMOTIVE NEWS SECTION OF THAI NEWSPAPERS

Mr. Pisan Ittiwattanakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism

Department of Journalism
Faculty of Communication Arts
Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-17-5078-1

481809

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สัญญาและการประกอบสร้างข่าวสายอุตสาหกรรมยานยนต์ใน
หนังสือพิมพ์ไทย

โดย

นายพิสันต์ อธิธาวัฒนกุล

สาขาวิชา

วารสารสนเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาสินี พิพิธกุล

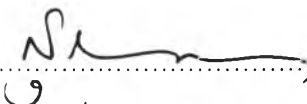
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณบดีคณะนิเทศศาสตร์

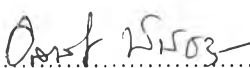
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิร โสภณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุกัญญา สุกบรรทัด)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาสินี พิพิธกุล)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. อัญชลี จุฬาพิมพันธ์)

พิสันต์ อธิวิวัฒน์กุล : สัญญาและการประกอบสร้างข่าวสายอุตสาหกรรมยานยนต์ในหนังสือพิมพ์ไทย (SIGNS AND NEWS CONSTRUCTION IN AUTOMOTIVE NEWS SECTION OF THAI NEWSPAPERS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. วิลาสิณี พิพิชกุล, จำนวน 92 หน้า. ISBN 974-17-5078-1.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีการประกอบสร้างข่าว การสร้างและการใช้สัญญาณในการรายงานข่าวและบทความที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์ในสื่อหนังสือพิมพ์ไทย โดยแบ่งวิธีการศึกษาเป็น 2 ส่วน คือ (1) การศึกษาเนื้อหาการรายงานข่าวและบทความที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์ในหนังสือพิมพ์ไทย จำนวน 4 ฉบับ เป็นระยะเวลา 3 เดือนในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547 และ (2) การสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องกับการรายงานข่าวอุตสาหกรรมยานยนต์ จำนวน 10 คน

ผลการวิจัยจากการศึกษาเนื้อหาและการสัมภาษณ์พบว่า

1. การสร้างสัญญาณในการรายงานข่าวและบทความที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์มีการใช้ไม่มากนัก ส่วนใหญ่มักพบในการพาดหัวข่าว โปรยข่าว และในบทความ ซึ่งการสร้างสัญญาณจะประกอบด้วย 3 รูปแบบ คือ (1) การใช้สัญลักษณ์ที่เป็นที่รู้จักกันดี (2) การใช้สถานภาพของบุคคลหรือบริษัท และ (3) การสร้างภาพตัวแทน

2. วัตถุประสงค์ของสัญญาณที่ถูกสร้างและนำมาใช้นั้น สามารถสรุปได้ 3 ประเด็น คือ (1) การใช้สัญญาณเพื่อเพิ่มทางเลือกในการใช้ภาษา (2) การเร้าอารมณ์ผู้อ่าน และ (3) การตอกย้ำสถานภาพขององค์กรหรือบุคคล ทั้งนี้ สัญญาณที่ใช้จะต้องไม่ยากเกินกว่าที่ผู้อ่านจะทำความเข้าใจได้

3. แหล่งข่าวมองว่าการใช้สัญญาณของสื่อมวลชนเป็นเรื่องของกลวิธีในการนำเสนอข่าวรูปแบบหนึ่ง แต่ก็ถือเป็นกระจุกสะท้อนการทำงานของบริษัทได้เป็นอย่างดี แต่คงต้องพิจารณาองค์ประกอบทางด้านจริยธรรมในการรายงานข่าวเพิ่มเติมด้วยว่า หากสื่อมวลชนสร้างและเลือกใช้สัญญาณ โดยใส่ทัศนคติในเชิงลบเข้าไป จะถือเป็นการผิดจริยธรรมในการรายงานข่าวและส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของสื่อมวลชนในท้ายที่สุด

ภาควิชา วารสารสนเทศ
สาขาวิชา วารสารสนเทศ
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

468 52291 28 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: SIGNS / NEWS CONSRUCTION / AUTOMOTIVE NEWS SECTION / THAI NEWSPAPERS

PISAN ITTIWATTANAKUL : SIGNS AND NEWS CONSTRUCTION IN AUTOMOTIVE NEWS SECTION OF THAI NEWSPAPERS
 THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR WILASINEE PH.
 ISBN 974-17-5078-1.

This research aims to study the section of Thai newspapers. The method analysis of news and reports in automotive December 2004, and (2) the in-dept Thailand.

e of signs in automotive news arch including (1) the content newspapers from October to of automotive business in

The findings from survey and int

1) Thai newspapers do not use n signs usually seen in headlines, leads o construction including (1) to use the fam executive or company, and (3) to build the ,

s and reports, the use of re three ways of signs n, (2) to use the status of any or situation.

2) The objectives to use signs in nev (1) to use as the Thai language's structu (3) to emphasize the status of executive of co

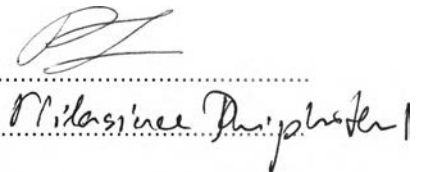
ve in three ways including eelings of readers, and

3) The executives think that the use o They also agree that the signs usually reflect ; press should beware to input the negative view into the sign because it will affect to the ethic of news reporting and will affect the reliability of the press at last.

e ways to report news. Company or human. But

Department Journalism
 Field of study Journalism
 Academic year 2005

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จลงไม่ได้ หากปราศจากความเมตตาและกรุณาจากหลายท่าน ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่เสียสละเวลาอย่างมากในการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์สุกัญญา สุกบรรทัด ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และอาจารย์ ดร.อัญชลี จุฬาทิมพันธุ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สำหรับการสละเวลาตลอดระยะเวลาของการทำธีสิส ทั้งการเป็นประธานและกรรมการสอบ รวมถึงการให้คำปรึกษาและแนวคิดต่าง ๆ มาโดยตลอด

ขอบคุณพี่นายแห่งภาควารสารสนเทศ พี่ฝนแห่งเครื่องถ่ายเอกสาร พี่ ๆ ที่ห้องสมุดและห้องคอมพิวเตอร์ของคณะ ที่ทำให้การเรียนตลอด 6 ปีที่ผ่านมา รวมถึงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ลุล่วงและรอดไปได้ด้วยดี

ขอบคุณครับ พี่หมวย พี่เอ็ม พี่นุช พี่น็อต พี่ไปป์ พี่าย แก้ว ปู ที่ร่วมแรงร่วมใจกันฝ่าฟันมาได้จนถึงบัดนี้ น้ำใจและความช่วยเหลือต่าง ๆ สัญญะว่าจะไม่ลืมครับ แล้วมาถ่ายรูปในงานด้วยกันนะ รวมถึงเพื่อนร่วมรุ่นภาคในและน้อง ๆ ที่น่ารักทุกคน โดยเฉพาะเจ้าเล็ก ที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ในวินาทีสุดท้าย

ขอบคุณเป็นที่สุด สำหรับสมาชิกในครอบครัวที่น่ารักทั้งหลาย คั่วโกว หยี่โกว ซาโกว โซ่ยโกว รักพวกโกวที่สุด ขอขอบคุณเจ๋บู๋ม โกว่แก่ง คีใจจริง ๆ ที่ได้เกิดมาเป็นน้องชาย ขอขอบคุณลุงลินที่จะแต่งชุดพิธีการมาในวันรับปริญญาปีหน้า ขอขอบคุณป้ากับแหมะที่ทำให้ได้เกิดมาบนโลกนี้ และนึกถึงกับการอยู่เป็นเพื่อนยามคิดถึงตลอดเวลา

ขอบคุณกำลังใจหลากหลายจากญาติสนิท มิตรสหาย ไม่ว่าจะเพื่อนร่วมวิชาชีพ นักข่าวด้วยกัน แหล่งข่าวทุกคน เพื่อนในสังคมไซเบอร์ ที่เจอกันไม่บ่อยแต่ทุกครั้งมาพร้อมกับการกำลังใจมากมายจนขนกลับบ้านไม่หมด รวมถึงใครคนหนึ่ง ที่แม้จะอะไรจะเปลี่ยนไปแล้ว แต่กำลังใจในวันนั้น คือแรงผลักดันที่ทำให้เชื่อว่า เราทำอะไรได้ทุกอย่าง ขอขอบคุณจริง ๆ นะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ทฤษฎีสัญญาวิทยา.....	8
แนวคิดการนำเสนอข่าวอุตสาหกรรมยานยนต์.....	11
แนวคิดเรื่องคุณค่าของข่าว.....	12
แนวคิดเรื่องจรรยาบรรณและคุณสมบัติของนักข่าว.....	14
แนวคิดเรื่องการกดดันเชิงธุรกิจกับการรายงานข่าว.....	16
แนวคิดเรื่องแหล่งข่าวและความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว.....	17
แนวคิดเรื่องการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอข่าว.....	18
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	20
ประชากร.....	20
กลุ่มตัวอย่าง.....	20
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	23
การวิเคราะห์เนื้อหา.....	23
การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอ.....	23
การวิเคราะห์ทางด้านเนื้อหา.....	29
การวิเคราะห์รูปแบบการใช้สัญญาณ.....	55
สรุปการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้สัญญาณในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ.....	67
การสัมภาษณ์เชิงลึก.....	69
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดข้อมูลทางด้านประชาสัมพันธ์ให้กับสื่อมวลชน.....	70
ความคิดเห็นของแหล่งข่าวต่อการที่สื่อมวลชนสร้างและใช้สัญญาณในการรายงานข่าว.....	74
สรุปความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเรื่องการประชาสัมพันธ์และการนำเสนอสัญญาณ ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ.....	77
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	79
ลักษณะเนื้อหาและการนำเสนอข่าวอุตสาหกรรมยานยนต์ในหนังสือพิมพ์ไทย.....	79
ลักษณะของการสร้างสัญญาณเพื่อนำมาใช้ในการรายงานข่าว.....	80
ความเข้าใจและการรับรู้ของแหล่งข่าว ต่อการประชาสัมพันธ์ในอุตสาหกรรมยานยนต์ และการใช้สัญญาณของสื่อมวลชนในการรายงานข่าวรูปแบบต่าง ๆ.....	82
อภิปรายผลการวิจัย.....	83
เนื้อหา รูปแบบ และวิธีการนำเสนอข่าวอุตสาหกรรมยานยนต์ในสื่อหนังสือพิมพ์.....	83
การใช้สัญญาณเพื่อประกอบสร้างข่าวที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์.....	85
ข่าวประชาสัมพันธ์ในมุมมองของแหล่งข่าว.....	87
การสร้างและใช้สัญญาณในการรายงานข่าวในมุมมองของแหล่งข่าว.....	88
องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย.....	89
ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาชีพ.....	90

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ.....	90
ข้อจำกัดในการทำวิจัยครั้งนี้.....	90
ข้อเสนอแนะต่อการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	91
รายการอ้างอิง.....	๙
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	92

ตารางที่ 1	ตารางแสดงประเภทและจำนวนชิ้นงานที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ตั้งแต่เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547.....	24
ตารางที่ 2	ตารางแสดงประเภทและจำนวนชิ้นงานที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ตั้งแต่เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547.....	25
ตารางที่ 3	ตารางแสดงประเภทและจำนวนชิ้นงานที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ตั้งแต่เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547.....	26
ตารางที่ 4	ตารางแสดงประเภทและจำนวนชิ้นงานที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547.....	28
ตารางที่ 5	ตารางแสดงพาดหัวข่าวและชื่อบทความที่มีการนำเสนอเปรียบเทียบ ในหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ เดือนตุลาคม 2547.....	29
ตารางที่ 6	ตารางแสดงตารางแสดงพาดหัวข่าวและชื่อบทความที่มีการนำเสนอเปรียบเทียบ ในหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ เดือนพฤศจิกายน 2547.....	35
ตารางที่ 7	ตารางแสดงตารางแสดงพาดหัวข่าวและชื่อบทความที่มีการนำเสนอเปรียบเทียบ ในหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ เดือนธันวาคม 2547.....	41
ตารางที่ 8	ตารางเปรียบเทียบพาดหัวข่าวและชื่อบทความในประเด็นข่าวการแข่งขัน ระหว่างโตโยต้าและอิชูซุ ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2547.....	48
ตารางที่ 9	ตารางแสดงจำนวนการนำเสนอข่าวและบทความการแข่งขันระหว่างโตโยต้าและอิชูซุ แบ่งตามรูปแบบการนำเสนอในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ.....	50
ตารางที่ 10	ตารางเปรียบเทียบพาดหัวข่าวและชื่อบทความในประเด็นข่าว โครงการรถยนต์นั่งอีโคคาร์ ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2547.....	51
ตารางที่ 11	ตารางเปรียบเทียบพาดหัวข่าวและชื่อบทความในประเด็นข่าวงานมหกรรมยานยนต์ ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2547.....	53
ตารางที่ 12	ตารางแสดงการใช้สัญลักษณ์ ความหมายและวิธีการสร้างสัญลักษณ์ ในหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2547.....	55
ตารางที่ 13	ตารางแสดงจำนวนการใช้สัญลักษณ์ในหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547 แบ่งตามลักษณะตัวแทนสัญลักษณ์.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ฎ

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 14 ตารางแสดงการใช้สัญญา ความหมายและวิธีการสร้างสัญญา ในหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2547.....	58
ตารางที่ 15 ตารางแสดงจำนวนการใช้สัญญาในหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547 แบ่งตามลักษณะตัวแทนสัญญา.....	61
ตารางที่ 16 ตารางแสดงการใช้สัญญา ความหมายและวิธีการสร้างสัญญา ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2547.....	61
ตารางที่ 17 ตารางแสดงจำนวนการใช้สัญญาในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547 แบ่งตามลักษณะตัวแทนสัญญา.....	62
ตารางที่ 18 ตารางแสดงการใช้สัญญา ความหมายและวิธีการสร้างสัญญา ในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2547.....	63
ตารางที่ 19 ตารางแสดงจำนวนการใช้สัญญาในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547 แบ่งตามลักษณะตัวแทนสัญญา.....	64
ตารางที่ 20 ตารางเปรียบเทียบจำนวนการใช้สัญญาในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2547 แบ่งตามลักษณะตัวแทนสัญญา.....	65